

ERDÉLYI MAGYAROK

Felelős szerkesztő:

Zágoni Dezső

Független politikai napilap, megjelenik minden nap
Szerkeszt. órák: délut. 6-11 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Oradea (Nagyvárad), A. Iancu (Kossuth-u.) 10. Telefon: 380.

Ara 1 lej

II. évfolyam 270 sz.

Csütörtök

1933 Szeptember 28

12

„Németország és Franciaország ellentéte az okozója minden európai bajnak“

A Népszövetség a konferenciák kudarcát szögezte le

Francia lapok általános támadása a Népszövetség ellen. -- Nagy feltűnést keltett Goebbels megjelenése Genfben. -- Olaszország nem csatlakozik az angol-francia leszerelési javaslatához. -- Japán el se küldte delegátusait

„Angliát jobban érdekli a Csendes-óceán, mint a Balkán“

Movinkel norvég külügyminiszter nevet minden iskolában tanítani kellene. Az első bátor ember, aki a Népszövetség elnöki székéből merete kijelenteni, hogy a nemzetközi konferenciák kudarcával végződtek és az első hang tőle ered, amely az igazságot hirdeti: minden európai baj okozója Németország és Franciaország ellentéte. Lesz-e visszhangja Movinkel kijelentésének, nem tudni. Csúpan egy bizonyos: népek milliói véreznek, építik az erődöket itt-ott, mindenütt, gyártják a gázok hektoliterjeit s mindezt azért, hogy egyszer saját maguk ellen forduljon tank, ágyú, szurony, gáz, erőd... Mit ér itt a Népszövetség? Csattan fel a kérdés. Dehát akkor mi ér mégis valamit?

Movinkel súlyos igazságai

Genf, szeptember 26.

Movinkel norvég külügyminiszter elnöklése alatt nyílt meg a közgyűlés. A norvég külügyminiszter a szokástól eltérően erősen politikai jellegű megnyitó beszédet mondott, amelyben sajnálattal állapította meg a nemzetközi konferenciák kudarcát és leszögezte, hogy a leszerelési kérdés megoldása miatt a nagyhatalmakat terheli a felelőség. A közvélemény — mondotta — már alig hisz a katonai leszerelésben, amely mindaddig nem is következhetik be, amíg a gazdasági leszerelést meg nem valósítják. Eppen ezért kell sajnálatosnak tartani a londoni konferencia kudarcát. Örömmel üdvözi a négyhatalmi egyezményt, amelyet Németország és Franciaország egyaránt aláírt. Hangsúlyozza, hogy tulajdonképpen Németország és Franciaország ellentéte minden európai baj okozója. Végül annak a reményének adott kifejezést, hogy a négyhatalmi egyezmény révén a két ország megtalálja az egyetértés és esetleg a barátság útját.

A közgyűlés ezután Ter Watert, a Délafrikai Unió főbiztosát választotta meg elnöknek. Majd az alelnökök megválasztására került a sor. Alelnökök lettek: Aloisi 44, Simon 43, Daladier 42, Neurath 40 szavazattal lett alelnök. Paul Boncour két szavazattal kibukott az alelnökök sorából.

NAGY AZ IZGALOM GOBBELS MEGJELENÉSE MIATT

Minden állam elküldte delegátusát. A legnagyobb érdeklődést Göbbels német propaganda miniszter megjelenése váltotta ki, aki Neurath német külügyminiszter kíséretében jelent meg a Népszövetség ülés-termében. Általános feltűnést keltett Göbbels jelenléte, amit azzal magyaráznak, hogy Németország egyszer a mérsékeltébb Neurathot, máskor pedig a temperamentumosabb Göbbelst szerepelteti. Népszövetségi körökben azonban remélik, hogy Göbbels diplomatikusan módon terjeszti elő mondanivalóját.

A FRANCIA SAJTÓ PERGÖTÜZE A NÉPSZÖVETSÉG ELLEN

Páris, szeptember 26.

Pergőtűzés támadást kezd ma a párisi sajtó a Népszövetség ellen a megnyitás be-
köszöntőjeképen. A „Petit Parisien“ ezt a

kérdést veti fel:

— Néma marad-e most is a nemzetek szövetsége, amikor Ausztria függetlensége veszedelemben forog, mikor Németország a maga titkos fegyverkezésével állandóan fenyegeti a békét és agyon fogja-e hallgatni a kisebbségi panaszokat, amelyek tulhangosak lettek azáltal, hogy Németországban üldözik a zsidókat! Nem a Népszövetség elé tartozik minden, ami a világbékét veszélyezteti?

HARCIA S A HANGULAT A TANÁCSBAN

A genfi hangulat rendkívül harcias, mert Göbbels jelenléte teljesen felfokozta a megjelent államok megbízottainak az ingerültségét és azt követelik, hogy Franciaország ezen a genfi értekezleten ne tétovázzon sokat, hanem mondja ki a döntő szavakat.

Goebbels is, Dollfuss is tárgyal...

Göbbels Simon angol külügyminiszterrel folytatott bizalmas tanácskozásokat. Általános érdeklődést váltott ki Dollfuss aktivitása, aki gyors egymásutánban tárgyalt az angol, francia és olasz delegátusokkal.

Olasz részről cáfolják azokat a híreket, hogy Olaszország csatlakozik az angol-francia leszerelési javaslatához. Olaszország közvetítő javaslatot dolgoz ki, amely úgy Né-

metországos, mint Angliát és Franciaországot kielégitené.

JAPÁN OTTHON MARAD

Japán nem vett részt a népszövetségi ülésen. A japán kormány lemondott ugyan népszövetségi tagságáról, azonban ez a lemondás csak két év múlva válik jogerőssé. Ennek ellenére Japán már most nem küldte el delegátusát. Nem küldöttek képviselőket Argentina és Honduras sem.

Lloyd George: „Kezdünk Európától undorodni“

London, szept. 26.

Lloyd George a Sunday Dispatchban sötét színekkel ecseteli az Európát fenyegető újabb háborús veszedelmeket. A Népszövetség — mondja — képtelen elsimítani a politikai ellentéteket a leszerelési kísérletek siralmas kudarcot vallottak, mind Franciaország, mind Németország lázasan fegyverkezik. Anglia azonban nem hagyja magát az európai viszályokba bevonni. Az angol birodalom legnagyobb része Európán kívül fekszik s a Csendes óceán jobban érdekli Angliát, mint a Balkán. „Kezdünk Európától nagyon is undorodni“ — fejezi be cikkét Lloyd George.

Kuba sorsa beteljesedett

Roosevelt parancsot adott Kuba megszállására

Washington, szeptember 26.

Kubában drámai alakulatot vett fel a helyzet. A kubai kormány mindent elkövet, hogy a békét és rendet helyreállítsa, már attól sem riad vissza, hogy koncentrációs kormányt alakítsa, csak hogy az Egyesült Államok beavatkozását elkerülje, azonban ma-

den kísérlete ügylátszik, eredménytelen marad. Roosevelt tegnap parancsot adott a Kuba előtt állomásozó hadihajók parancsnokának, hogy azonnal csapatokat szállítson a partra, mely csapatok a veszélyeztetett amerikai állampolgárok életét és vagyonát megvédeni köteles.

Mai nap

10.332 - 345

Két szám, de ebben a két számban — hál'Istennek — benne van az egész magyar mentalitás. A magyar lelket a világégés sem tudta megkötyösíteni s még a lelke csúcskében sem tudott befészkelődni a hitleri ideológia.

Ezt mutatja ez a két szám s ezt bizonyítja a vasárnap lefolyt berettyóújfalvi választás. Mert nem számszerűség a 3.4 százalék és mi kisebbségi magyarok is boldogan lélegzünk fel a magyar horogkeresztes párt (ha ugyan van ilyen), csufos vereségén.

Nekünk, kisebbségbe szakadt magyaroknak nagyon fontos ez a 3.4 százalék, amit a magyar náciok elértek. Ez negatív bizonyítéka annak, hogy az évszázados magyar tisztánlátás ma sem hagyta el ezt a népet és nem vallás, de emberiség szempontjából osztályozza a körülötte levőket. De nagy megnyugvás kell, hogy legyen ez a 3.4 százalék az itteni zsidóság számára is. Már csak azoknak a zsidóknak adhat megnyugvást, akik az imperiumváltozás óta rendületlenül magyaroknak vallották magukat és velünk vállvetve igyekeztek a kulturális, gazdasági harcainkban nemcsak mellénk állni, de velünk együtt a véres harcot végig is vivni. Ez a nevelésesen kis százalék azt bizonyítja, hogy a magyar lélektől távol áll az antiszemitizmus. Ez jól esik nekünk keresztény magyaroknak, de jól kell, hogy essék a zsidóvallásu magyaroknak is. A berettyóújfalvi választás reánk nézve tanulságos eredménye utmutató kell, hogy legyen nekünk románai keresztény és zsidó magyaroknak. Ez az utmutatás azt kell, hogy jelentse: egy kultúrán felnőtt, egy történelmet átélte és egy nyelvet beszélő embereket szétválasztani sem miféle fajelmélettel sem lehet. De ez az utmutatás befelé is elkötelez. Ez pedig: együtt haladnunk továbbra is eszmei harcok útjain. Itt Romániában. Keresztény és zsidó magyarok.

Hoz-e békét Színaja?

A kisantant külügyminiszterei napokon keresztül tárgyaltak azokról a problémákról, amelyek ma nemcsak Középeurópát, de az egész világot érdeklik. Mert ne úgy vegyük a színajai tárgyalásokat, mintha csupán három ország érdekeit vitatnák meg, de úgy tekintsük, hogy ez a három ország is részese annak a nagy egységnek, Európának, amelynek ma épp olyan kötelessége az emberiség részére megteremtani az igazi megnyugvást, az igazi békét, mint ahogy a megnyugvásokon fáradozik Amerika is.

Lesz-e béke? Hozhat-e békét a kisantant tárgyalása? Ez a kérdés vetődik fel önként és ki adhat ma erre határozott és végleges feleletet? Egy azonban bizonyos. A kisantant miniszterei tegnapi lapunkban említett 6 pont megvitatása kapcsán olyan kérdéseket tárgyalnak, amely kérdések ma az európai béke sarkalatos pontjai. Ha ezek a tárgyalások csak egy kissé is a megértés, az engedékenység szellemében folynak (amit nincs jogunk tagadásba venni) akkor bizonyos, hogy Színaja a mai emberiség történelmében fordulópontot jelent.

Középeurópa problémája a Duna-völgyében és a tőle Keletre élő többmillió nemzetenek életének lenni, vagy nem lenni problémája. Enélkül nem oldható meg sem a német-francia kérdés, de az olasz-francia barátság sem. Monhatnók azt is hogy az európai béke egyensúlya éppen itt van a Duna-medencében. Kortörténeti problémák kerültek tehát Színajában szőnyegre. És a három külügyminiszter lelkiismerete kell, hogy a tárgyalások során megnyilatkozzék.

Egy bizonyos; ma Színajára figyel az egész világ. Kérdés, hogy vajon Színaja figyel-e az egész világot. Egy pár nap múlva ha a tárgyalásokról hivatalos jelentést adnak majd ki — ezt is megtudjuk.

Borzalmas vihar pusztította a mexikói partok városait

A kikötők házainak háromnegyed részét rombadöntötte a vihar. Eddig ötezer a halott, sokszázmillió dollár a kár

Newyork, szeptember 26. Az a borzalmas szélvihar, amely a nyugatindiai szigeteken vonult végig, tegnap meglátogatta Mexikó parvidékeit is. A szélvihar, melynek óránkénti sebessége 190—200 kilométer — irtózatot pusztításokat vitt

véghez a kikötővárosokban. A házak háromnegyed részét rombadöntötte. Az eddigi megállapítások szerint 5000 halottról szól a hivatalos jelentés, míg az anyagi kárt sokszázmillió dollárra becsülik.

Megrendítő tragédia a pécskai országúton

A villanyáramtól szénnéégett egy gazdálkodó

Pécska, szeptember 26. Megrendítő szerencsétlenség történt a Pécska-glogováci országúton. Kovács Mihály glogováci gazdálkodó feleségével együtt szerencsétlenül esett Pécska felé. A gazdálkodó Nagylakra tartott és Pécska határában egy kis pihenőre megállt az országúton. Kovács felmászott az országút mellett húzódó diófa sor egyik fájára, hogy diót szedjen feleségének. Diószedés közben hirtelen hozzáért az országút mentén kiépített villanyhuzalhoz és a magasfeszültségű áram halálra sújtotta a szerencsétlen embert. A gazdálkodó szénné

égett holtteste nem zuhant le a fáról, hanem úgy maradt ott a faágban, ahogyan kezével fogta a magasfeszültségű áram dróthuzalját.

Felesége mikor észrevette férje halálos szerencsétlenségét, Pécskára hajtott be kétségbeesetten, ahol jelentést tett a csendőrségnek. Bajogh Mihály a villanygyár pécskai megbízottja a csendőrséggel együtt kiszállt a szerencsétlenség három kilométernyire fekvő színhelyére. Megjelent itt dr. Zinviu Emil hatósági orvos is, aki azonban csak a beállott halált konstatálhatta.

Borzalmas árvizek Horvátországban és Szlovéniában

Hidakat, alagutakat önt el az ár. -- Legalább 100 millió dinár a kár

Belgrád, szeptember 26. A gyakori esőzések következtében egész Szlovéniában és Horvátország északi részén árvizek pusztítanak. A folyók kiöntöttek, különösen a Száva és a Dráva okozott nagy károkat messze területeken. Zágrábnál olyan magas a vízállás, hogy az alacsonyabban fekvő városrészek víz alatt állnak. Laibachban, Cilliben és a Krajna déli vidékein is nagy a pusztulás.

Laibach ugyszólván el van zárva a világtól, mert a vasúti közlekedés szombat este óta Marburg és Laibach között megszűnt, de a helyi vonatok sem járhatnak. Zágráb és Szusák között is be kellett szüntetni a vasúti forgalmat. Cilli városa majdnem egészen

víz alatt áll, a lakosság magasabban fekvő helyekre menekül. A hidakat és az alagutakat elöntötte az árvíz.

A szlovéniai és horvátországi vízterületen a helyzet változatlanul súlyos. A Politika becslése szerint az elemi csapás eddig legalább százmillió dinár kárt okozott.

Az árvíz, amely a szlovéniai hegyek völgyeiben vette kezdetét, vasárnap elérte Zágrábot. A Száva vízállása eddig sohasem tapasztalt magasságot ért el és közel egy méterrel meghaladja az eddig mért legmagasabb pontot.

Zágráb városát súlyos veszély fenyegette, mert attól kellett tartani, hogy a Száva védőgátjait fel kell robbantani.

Kik nyertek a tombolán?

A lezajlott 100 nyereményes ajándék-tombola eredményét érthető nagy érdeklődés várta olvasóink körében. Tegnap megkezdődött a nyerők jelentkezése. Eddig a következők vették át nyereményeiket:

14270 sz. Szakáll József Zsibó, nyert egy férfi pullovert.

10762 sz. Dunai György Nagyvárad, Kórház ucca 76 szám, nyert egy rud szálamit.

5686 sz. Lukács György Váradszöllös, nyert egy fűszeresomago.

2862 sz. Mészáros Miklós, Nagyvárad, Báthory-u. 16, nyert egy 6 személyes vizeskészletet.

1895 sz. Bodó József, Hegyközüjlak, nyert egy üveg rumot és egy csomag teát.

6742 sz. Kucsma György Nagyvárad, Össi-telep, nyert 2 kg. cukrot.

13694 sz. Tolna Sándor, Margitta, nyert egy női pullovert.

4280 sz. Sütő Jenő Csikszereda, nyert

egy csavaros irónt.

1842 sz. Kain Jakab, Fugyivásárhely, nyert egy virágvázt.

10260 sz. Margittai Ilona Biharvajda, nyert egy női divatsapkát sállal.

9296 sz. Babits Mihály Nagybánya, nyert egy sorozat Dickens-regényt.

645 sz. Darvas Bandi Csikszereda, nyert három törülközőt.

Kérje mindenütt a

GOLF borotva-pengőt!

(az acélipar legtekélyesebb alkotása)

és öröme lesz a borotválkozásban.

Minden szaküzletben kapható!

Időjárás

Nappal derült idő, éjjel egyes helyeken köd. A hőmérséklet nem változik lényegesen.

Kalló, az elkallódott magyar

Elítélték a gyilkos magyarországi csendőrőrmestert Kolozsváron

Csupán határátlépés volt ellene a vád, amiért három hónapi fogságra ítélték

Kolozsvár, szeptember 26.

Egy fiatal magyar csendőrőrmester állott tegnap a kolozsvári hadbíróság előtt. Nyrbátorból került ide meglehetősen furcsa események kényszerítő hatása alatt. Most határátlépés ellene a vád ellene, A magyar csendőrőrmester ragaszkodik ahhoz, hogy Romániában maradjon és semmiképpen sem akar visszakérülni Magyarországra. Még van erre a maga oka. Ugyanis azért szökött meg Nyirbátorból, mert rálőtt a felettesére.

Kalló Józsefnek hívják a csendőrt, akit híres kakastollan nélkül vezettek be szuronyos őrk a katonai bíróság elé. Augusztus 19-én, alig egy hónapja történt vele Nyirbátorban az az eset, melyért most itt van. Augusztus 19-ike szombatára esett és Kalló inspekcióna volt beosztva a csendőrlaktanyában. Hozzá volt azonban szokva, hogy a szombati napot az ugynevezett polgári kimenőre használja fel s annak ellenére, hogy szolgálatot kellett volna teljesítenie, nem tért el ettől a szokásától. Egy hölgy társaságában szórakozta végig az éjszakát az egyik nyirbátori vendéglőben, szerencsétlenségére azonban hadnagy, Szabó József is ebbe a helyiségbe tért be s meglepetéssel észlelte, hogy őrmestere, ahelyett, hogy a laktanyában volna — kellemesen szórakozik hölgytársaságban. A vendéglőben nem vonta felelősségre Kallót, reggel felé azonban, mikor hazatért a kaszárnyába, bement az őrmester szobájába, aki közben szintén hazajött s erélyes hangon magyarázta neki, hogy milyen súlyos vétséget követett el a katonai fegyelem ellen Kalló az éjszaka folyamán elfogyasztott néhány liter bort, úgy hogy nem tudta nyugodtan végighallgatni a hadnagy szavait. Feleselni kezdett vele s a helyzet annyira elmérgesedett közöttük, hogy a hadnagy kardot rántott. Kalló erre felragadta az asztalról megtöltött Frommer-pisztolyát és kétszer rálőtt Szabó hadnagyra. A lövések találtak, a hadnagy összeesett és néhány nap múlva meghalt.

Kalló még az éjszaka folyamán megszökött a laktanyából és Románia felé vette útját. Nagyvárad környékén lépte át a román határt s első dolga volt, hogy jelentkezett az egyik határőr-szakasznál. Elmondta, hogy miért szökött meg Magyarországról s kérte, hogy tartóztassák le, s büntessék meg ha úgy van előírva a tiltott határátlépésért de semmi esetre se küldjék vissza Magyarországra.

Kalló kérését teljesítették, nem tették vissza a határon s mindössze tiltott határátlépésért indítottak ellene eljárást. A hadbíró-sági tárgyaláson is csak azt hangsúlyozta, a csendőrőrmester, hogy minden büntetést elvisel, csak azt ne tegyék vele, hogy kiadják Magyarországnak.

— Rendkívül súlyos büntetés vár ott reám — mondotta kétségbeesett hangon — Nem elég, hogy emberölésért vonnának engem felelősségre, hanem amellet még, mint katonaszökevényt is megbüntetnének.

A hadbíróság három hónapi elzárásra ítélte Kalló Józsefet. Az ítéletben Kalló boldogan megnyugodott, különösen mikor megnyugtatták, hogy Romániában maradhat és ha a magyar külügyminisztérium nem kéri

kiadatását, úgy megkapja a román állampolgárságot is.

— Nem bánom én, akárhova is visznek — mondotta a vádlott az ítélet után — csak Magyarországra ne kerüljek.

Kallót az idevágó rendelkezések szerint büntetése kitöltése után a bacea megyei csángó vidékre telepítik, ahol a hadügyminisztérium elhelyezi a hasonló utlevélnélküli határátlépőket.

Nem jó az ördögöt a falra festeni

Svájcon keresztül támadja meg Németország Franciaországot?

Páris, szeptember 26.

Tendenciózus, de mindenestre jellemző hír látott napvilágot a Petit Parisien című francia újságban. A cikk címe: A német vezérkar Svájcon keresztül akarja elárasztani Franciaországot. A cikkíró szerint ugyanis Németország jól tudja, hogy Franciaország északkeleti része bevéhetetlen és éppen ezért Svájcon keresztül akar támadni. Ez a támadási hely már csak azért is valószínű, — mondja a cikkíró — mert Németország Olaszországgal szövetséges viszonyba lép. A német vezérkar szerint a döntő ütközet Lyon környékén lesz.

Mi lesz ebből?

Letartóztatták a japánok a kelet-kínai vasut orosz igazgatóját

Az orosz főkonzu közbelépése hiábavalónak bizonyult

Moszkva, szeptember 26.

A japánok és az oroszok közötti viszony Moszkva ultimátuma óta újból kiéleződött. Moszkvában óriási izgalmat és felütést keltett, hogy a mandzsuri japán katonai rendőrség vasárnap letartóztatta a kelet kínai vasut több orosz igazgatóját, köztük a

szovjet bizalmi emberét, Kalinát is. Az orosz főkonzu azonnal interveniált az ügyben de eredménytelenül. A japánok nemcsak, hogy nem engednek a szovjet kívánalmaknak, de tovább folytatják a letartóztatásokat. Híre szerint magát Rudi vezérigazgatót is el akarják fogni.

Belátták a minisztériumban, hogy az eddigi rendszer rossz

Kicserélik az adókönyvecskéket

Bukarest, szeptember 26.

A pénzügyminisztérium elhatározta az adókönyvecskék kicserélését. Az új adókönyvecskék kibocsájtásával megszüntetik mindazokat a hiányokat, amelyekben a jelenleg forgalomban levő adókönyvek szenvednek

és összeállításuk olyan lesz, amelyből pontosan és első pillanatra megállapítható, hogy az adóalany milyen összeggel és milyen címen van hátralékban az államkincstárval szemben. Az összes adókönyvecskék kicserélése még a folyó év végéig megtörténik.

RADIOMŰSOR

SZERDA

BUDAPEST. 6.45: Torna. Utána: Gramofon. 10: A céhvilág aranytanácsai. 2. Mosdóasztalunk. (Felolvasás). Közben gramofon. 12.05: Szmirnov Szergej balalajka zenekara. 1.30: Gramofon. 3.30: A rádió diákfélőrája. 4: A háztartásról. 5: Napi jeremiáda nyár végén. 5.30: Guttenberg György szalóonzenekara. 6.15: Olasz nyelvoktatás. 6.45: Pertis Jenő és cigányzenekara. 8: Mécs László költeményeiből ad elő. 8.30: A m. kir. Operaház tagjaiból alakult zenekar. 10: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek és löversenyeredmények. 10.15: Zenés részletek filmoperekből. (Az élet c.). 10.40: Zenekari trio

A cseh szocialisták

Bojkottot szerveznek a német áruk ellen

Prága, szeptember 26.

A csehszlovákiai szocialdemokrata ifjúsági szakszervezet vasárnap ülést tartott s elhatározta, bojkottot szerveznek a német áruk ellen és felszólítják a többi szocialista szervezetet is a csatlakozásra. A gyűlésen a közös antifasista front megalakulását is elhatározták.

A csehországi vasuti vezérigazgató, Be

hine, aki maga is tagja a szocialdemokrata pártnak, felhívást intézett a szocialdemokrata párthoz, hogy fogjanak össze a horogereszt, a magyar irredenta és a tót néppárt mozgalmi ellen.

SZEPIRODALMI könyveket, esetleg egész könyvtárat veszünk. Cím a kiadóban.

KET LEANY HARCA

Regény az életből
60

Ami azt mondhatok, hogy többet nem les fogsz egyedül hagyni — jelentette ki Mrs. Croft — különösen akkor, ha besötétedik. Arra is gondolok, hogy itt hagyom ezt a környéket, amint csak lehet. Sohasem tudnám most már jól érezni magamat itt. Azt hiszem, hogy szegény Nick Buckley sem tud többet aludni ebben a házban.

Nagyon nehéz volt látogatásunk céljához eljutni. Mr. és Mrs. Croft mindketten rettentően sokat beszéltek és mindent tudni akartak... Megjönnek a szegény halott lány hozzátartozói? Mikor lesz a temetés? Lesz bírósági tárgyalás? Mi a rendőrség véleménye... Még nincsen semmi nyom? Igaz az, hogy egy embert letartóztattak Plymouth-ban?....

Mikor aztán valamennyi kérdésükre feleltünk, ragaszkodtak ahhoz, hogy fogadjunk el egy löncsöt. Csupán Poirot füllentése mentett meg, hogy vissza kell sietnünk, hogy a rendőrkapitány löncs-meghívásáról el ne késsünk.

Véletlenül pillanatnyi szünet állt be s így Poirotnak alkalma volt megkérdezni azt, ami miatt jött.

— Hogyne igen — mondta Mr. Croft és szórakozottan huzkodta föl és le a függöny zsinórját — igen, egészen jól emlékszem. Alighanem akkor volt, mikor mi idejöttünk lakni. Vakbélgyulladást állapított meg az orvos...

— És valószínűleg nem is volt vakbélgyulladás — szakította félbe Mrs. Croft — ezek az orvosok szívesen belevágnak az emberbe, ha lehet. Nem volt az olyan baj, hogy operálni kellett volna. Gyomorrontása volt és ez meg amaz a baja és az orvosok megrentgenézték és kijelentették, hogy jobb lesz ha vágnak. Aztán szegény leikecském elment egy olyan csuf házba.

— Én pedig éppen csak hogy megkérdeztem, tett-e végrendeletet — szölt közbe Mr. Croft. — Inkább tréfásan, mint komolyan.

— Igen?

— Ő pedig hozzáfogott és megírta. Mondta azt is, hogy a postáról kellene nyomtatott mintát hozatni, de erről lebeszéltem. Az ilyesmi nagyon sok zavart okozhat, így halottam egy embertől. Azután az unokabátyja ügyvéd, ez majd csinálhat utólag szabályos végrendeletet, ha már túl lesz a betegségén, mint ahogyan tudtam is, hogy meggyógyul. Az egész inkább elővigyázatosságból történt.

— Kik irták alá tanuként?

— Oh Ellen, a mindenes és annak férje.

— És azután? Mi történt a végrendelettel?

— Hát postán elküldtük Vysenek, az ügyvédnek.

— Ön tudja, hogy postára tették?

— Kedves Mr. Poirot, én adtam fel. Előben a postaládába tettem a kapu mellett.

— Szóval ön egészen bizonyos abban, hogy postára adta.

— Teljesen bizonyos — felelte Mr. Croft színtén — bármikor esküt teszek reá.

— Nos, jól van — mondta Poirot — széncsére a dolog lényegtelen. Mademoiselle még jó sokáig nem fog meghalni.

Sikerült elbucsuizunk a derék pártól.

— Lássuk — mondta Poirot, mikor kiértünk hallótávoiból és a hotel felé balagtunk. — Melyik hazudik Mr. Croft... Vagy Mr. Charles Vyse... Meg kell vallanom, hogy nem láttam semmi okát, hogy Mr. Croft miért hazudjon. A végrendelet eltüntetéséből reá semmi haszon nem származik... kivéve, ha nem másvalakinek a kezére játszik... De nem, amit elmondott, az valószínűnek látszik és pontosan egybevág mindazzal, amit Mademoiselle Nicktől hallottunk. És mégis...

(AOL 7404)

SPORT

A magyar profibajnokság állása

Budapest, szeptember 26.

A magyar profiligabajnokságok állása
a vasárnapi forduló után a következő:

1. Ferencváros	3 3 — — 13: 4 6
2. Újpest	4 2 2 — 8: 3 6
3. Kispest	4 1 1 10: 6 5
4. Phöbus	4 2 1 1 7: 7 5

5. Bocsikai	4 2 — 2 9: 6 4
6. Szeged	4 2 — 2 7: 9 4
7. Somogy	5 2 — 3 6:11 4
8. III. Kerület	3 1 1 1 5: 8 3
9. Nemzeti	4 1 1 2 7:12 3
10. Hungária	3 1 — 2 6: 6 2
11. Budai 11.	4 1 — 3 11:14 2
12. Attila	4 1 — 3 9:12 2

A Kac országos atlétikai versenyének eredményei

Kolozsvár, szeptember 26.

Magasugrás ifj.: 1. Kovács KAC 155 cm. 2. Mészáros KAC 150 cm. 200 m. ifj.: 1. Temu KAC 24.8 mp. 2. Boldis KAC 25.2 mp. Súlydobás ifj.: 1. Kerkósa KAC 10.16 m. 2. Elek KAC 8.39 m. Távolugrás: 1. Biró L. KAC 625 cm. 2. Singh Astara 588

cm. 500 m. ifj.: 1. Lőrinczy KAC 1 p. 14.2 mp. Országos ifj. rekord. 2. Boldis KAC. 1500 m. ifj.: 1. Boldis KAC 5 p. 17.6 mp. 2. Donogan KAC. Rudugrás: 1. Biró L. KAC 350 cm. Gerelyvetés: 1. Sóos, kézdivásárhelyi SE 47.70 m. 2. Biró L. KAC 43 m.

Sikeres reváns a konstantinápolyi vereségért

Minden mérkőzését megnyerte a román tenniszcsapat a törökök ellen

Bukarest, szeptember 26.

A bukaresti román-török tenniszmérkőzésen Románia alapos revansot vett konstantinápolyi vereségéért, minden számot megnyerve. Eredmények: Botez R.—Suat T. 6:2,

6:3, 6:0. Réti R.—Kirin T. 6:2, 6:4, 6:3. Botez R.—Kirin T. 6:1, 6:3, 6:2. Réti R.—Suat T. 6:4, 6:2, 6:3. Poullieff, Schmidt—Suat, Kirin 6:0, 6:4, 2:6, 8:6.

Ha már a futballban nem is

Az Ute vezet a tenniszcsapatbajnokságokon

Budapest, szeptember 26.

Vasárnap játszotta le az UTE és a MAC csapata a magyar csapattenniszbajnokságért döntőjellegű mérkőzését, amelyet nagy meglepetésére 5:1 arányban az UTE nyert meg. A mérkőzésen Drjetomszky teljesen csődöt mondott és főleg ez okozta a MAC vereségét, míg az UTE csapatában az Aschner-fi-

vére szenszációs formát játszottak ki. Kiss Kálmán 6:1, 6:4 arányban győzött Drjetomszky ellen, Aschner Kálmán 3:6, 7:5, 6:0 arányban verte Nemes grófot, Krepuska pedig vereséget szenvedett 1:6, 6:2, 6:1 arányban Aschner Páltól, Gabrovitz—Kehrling w.o. Kehrling nem állt ki.

Nem sikerült a 15 kilométeres futás világrekordját megjavítani

Nurmi egy méterrel kikapott Iso Hollo olimpiai bajnoktól

Helsinki, szeptember 26.

Viborgban Iso Hollo finn olimpiai győztes és Nurmi világrekorder kísérletet tettek, hogy a 15 kilométeres futás világrekordját megjavítsák. A kísérlet, a kedvezőtlen időjárás következtében, nem sikerült, Iso Hollo 47 p. 47.4 mp. alatt, meglepetésre győzött Nurmi ellen, akinek ideje 47 p. 48 mp. volt.

A két versenyző között tehát csak egy méter volt a célban. Nurmi világrekordját ezen a távon, amelyet 1928 augusztus 7-én állított fel 46 p. 49 mp. idővel, nem sikerült megjavítani. A rekordkísérlettel kapcsolatos atlétikai versenyen Järvinen finn világrekorder 75 m. 0.2 cm. kitűnő eredménnyel győzött a gerelydobásban.

Szilágymegyei sporthírek

Zilah, szeptember 26.

Vasárnap délután a zilahi Unirea a szamosújvári Kolpingot látta vendégül, amelyet megsemmisítő fölényrel 5:2 (2:1) arányban győzött le. A mérkőzést Pusztay

dr. vezette.

Szilágysomlyón a Kolping csapata 5:0 (2:0) arányban győzött a bányfyhunvadi SC ellen.

Árverés közben agyonlőttek egy temesvári ügyvédet

A gyilkos egy másik ügyvédet is agyon akart lőni, de az ügyvéd bottal ütötte le a revolvért

Temesvár, szeptember 26.
Megdöbbentő gyilkosság tartja izgalomban Temesvár társadalmát, amelynek áldozata dr Steiner Béla, a temesvári ügyvédi kar egyik közismert tagja. Steiner dr egyik ügyfele megbízásából árverést vezetett Schira Péter, volt temesvári vendéglős, jelenleg ügynök, Bogdargós-fürdő volt tulajdonosa ellen. A lefoglalt ingóságok az Eltvös ucca 29 szám alatt Gerstenmayer-féle szállítási vállalat raktárában kerültek árverésre. Ma délután 3 órára számos érdeklődő jelent meg az árverés színhelyén és természetesen megjelent dr Steiner is, több más érdekelt ügyvéd társaságában. Az árverés megkezdése előtt Schira haladékokat kért, az ügyvéd azonban kijelentette, hogy kliensétől szigorú utasítást kapott az árverés megtartására. Ekkor — mielőtt bárki is szólhatott volna — Schira villámgyorsan a zsebéből hatlövetű kistipusu Browning revolvért rántott elő és 20 centiméter távolságról az ügyvéd halántékába lőtt.

A golyó keresztben furódott át a szerencsétlen ember koponyáján és a jobb halántékban megakadt. Steiner Béla dr a helyszínen azonnal meghalt, mint utólag a vizsgálat megállapította, bár a kihívott mentők szanatóriumba szállították. A szanatórium sebészfőorvosa azonban már csak a beállott halált konstatálhatta.

Schira ugylátszik nem elégedett meg ennyivel, hanem revolverét egy másik ügyvédre, Gorcea Libertin-ra emelte és az ügyvéd csak úgy kerülhetett el a halált, hogy botjával hatalmas ütést mért a gyilkos kezére. Schira ekkor futásnak eredt, az egybe-

gyült tömeg azonban rövidesen felocsudott a borzalmas bűntény idegdermesztő hatása alatt és lefogta a dühöngő embert. A gyilkosság Temesváron óriási izgalmat és konsternációt keltett, a városban percek alatt terjedt el a véres esemény híre és ugyszólván mindenütt dr Steiner tragédiájával foglalkoznak.

Schirát a rendőrségre kísérték, ahol megkezdtek kihallgatását. A szerencsétlen ügyvéd holttestét a temető halottas házába szállították.

A Vatikán felveszi a diplomáciai érintkezést a Szovjettal

Róma, szeptember 26.

Vatikáni körökben azt a feltűnést keltő hírt holportálják, hogy a legközelebbi jövőben a Vatikán felveszi a kapcsolatot Szovjetországgal. Természetesen a relációk felvételét egy olyan megegyezés előzi meg, amelynek értelmében Oroszországban helyre állítják a szabad vallásgyakorlatot, ezzel szemben a Vatikán képviselőinek semmiféle politikai akcióban nem szabad résztvenniük.

Nagy izgalom Konstancában

Revolveres banditák meggyilkoltak egy péket és ennek feleségét

Konstancia, szeptember 26.

Vakmerő rablótámadás történt a város egyik külső negyedében, amelynek két ember esett áldozatul. Minas Parseian péknek a Str. Izbandei 20 számú házában van sütődeje. Ejjnek idején öt álarcos és felfegyverzett bandita hatolt be a sütődebe. Előbb az ott dolgozó munkásokra szegezték revolverei ket és arra kényszerítették őket, hogy a sütőde egyik sarkába vonuljanak vissza. Három bandita sakkban tartotta a munkásokat, a másik kettő behatolt a szomszédos helyiségben, ahol a pék aludt feleségével. — Az

asszony felriadt a zajra és kiáltozni kezdett mire az egyik rabló rásütötte revolverét, amelynek golyója azonnal megölte az asszonyt. Parseian birokra kelt a rablókkal, akik azonban halálosan összeszurkálták, majd, anélkül hogy bármit is elvittek volna, elmenekültek.

A sütőde személyzete azonnal értesítette a rendőrséget, amely megjelent a helyszínen és felvette a tényállást. A nyomozás munkáját nagyban megnehezíti az a körülmény, hogy a rablók álarcot viseltek és a sütőde személyzete nem tudott személyleírást adni.

Kommunista propaganda miatt

Festőművészt, egyetemi hallgatókat tartóztattak le Máramarosszigeten

Egy nagyváradi fiatalember és egy nagybányai ügyvéd leánya a letartóztatottak között

Máramarossziget, szeptember 26.

Egy szatmári ügyvéd leányának társaságában elfogtak egy Fodor István nevű egyént. Az a vád ellenük, hogy egy jól megszervezett intellektuális kommunista organizáció vezetői, akik hónapok óta tiltott kommunista és államellenes propagandát üznek. Az elfogott 28 éves és igen intelligens fiatal embert Fodor Istvánnak és egy zilahai állás nélküli sofförnek mondja magát. Egyes feltevések szerint azonban Losewszky Bélának hívják és nagyváradi illetőségű. A leány neve a rendőrségről szerzett értesülések szerint Csizsér Lya és egy nagybányai ügyvéd leánya.

A fenti két letartóztatottan kívül a rendőrség szombat délután őrizetbe vett még egy Agricola Lidia nevű, ugyancsak nagybányai illetőségű leányt, valamint három máramaros szigeti főiskolás fiatalembert is. Katz Márton festőművészt, a kolozsvári kereskedelmi akadémia növendékét, Szabó Zoltánt, a kolozsvári egyetem jogi fakultásának hallgató-

ját és Csernicska Dánielt, aki az idén érettségizett és a Dragos Voda liceum egyik legjobb növendéke volt és a szatmári körzetben a legjobban éret.

Az idegeneket Katzék külső kertjében fogták el. Katzékknak ugyanis a Csereközszék közelében van egy kis külső kertjük. A fiatal és tehetséges festőművész itt látta vendégül barátait. Csernicska és Szabó, mint régi jóbarátok és iskolatársak szintén ki-kijárogattak Katzhoz a külső kertbe. A rendőrség feltevése szerint azonban Katzék külső kertje a szigeti kommunista vezérkar találka helye és innen indult ki minden máramarosi kommunista megmozdulás. A rendőrség állítólag rendkívül sok bűnjelt is talált a külső kertben, sőt állítólag megtalálták azt a sokszorosítót is, amellyel a kommunista röpcédulákat készítik. Katz állítólag meneküléskor igyekezett a sapirograffal együtt és az ugrótt, úgyhogy a sokszorosító gépet az izban találták meg.

Vagonhiány miatt késik a regátban a buza szállítás

Bukarest, szeptember 26.

A Regátban és Besszarábiában nagy a vagonhiány és emiatt nehézségekbe ütközik a gabona szállítása. Különösen Reni-Basara-beasca-Cetatea Alba vonalon, Tighina, Chisinau, Zorleni állomásokon érzik a hiányt, mert körülbelül 100 vagon áru vár elszállításra. Bukarestbe elég sok buza érkezett tegnap. Az ára minőség szerint 34—39.000 lej vagononként.

Nagy tüzvész Budapesten

Budapest, szeptember 26.

Tegnap délután a Kőbánya ut 41 számú telken levő szék- és famegmunkáló telepen hatalmas tűz ütött ki. A gyár szárító helyiségében egy vagon fa volt felhalmozva, amelynek kigyulladására óriási méretűvé fokozta a tüzet. A tűz hamar áttért a gyárépület tetőzetére is és 120 négyzetméternyi területen elhamvasztotta a gyárépület tetőzetét. A tűzoltóság csak megfeszített munkával tudta a tüzet lokalizálni. A kár igen nagy, egyelőre azonban nem tudják megállapítani, hogy milyen értéket emésztett fel.

Ujabb náci központot lepleztek le Bécsben

Bécs, szeptember 26.
Az osztrák fővárosban ugylátszik napirinden van a náci központi irodák leplezése. Tegnapról mára virradó éjszaka is a bécsi rendőrségnek sikerült ártalmatlanná tenni az egyik náci irodát, amelyet már hosszabb ideje kísér figyelemmel a rendőrség. Tizenhárom letartóztatást fogantatosítottak, a le-

tartóztatottak azonban egyikük sem vezető, csupán alárendelt szerepet betöltő egyéniségek. — A vezetők ugyanis megsejlezték a rendőrség tervét s még a letartóztatás előtt megszöktek. Az új náci központ a nemzeti szocialista újságíró szervezet leple alatt működött.

Benes Szinajából Rómába utazik

A kisantant képviseletében tárgyal Mussolinivel

Szinaja, szeptember 26.
A kisantant külügyminiszterei tegnap folytatták tanácskozásukat. A tanácskozáson felmerült az a terv, hogy a kisantant római képviselője minden valószínűség szerint Benes lesz.

Szuronyroham, gummibot Nagyszombatban

Pozsony, szeptember 26.
Egész Szlovenszko lakosságát izgalomban tartja az a brutális csendőri és rendőrmérsénylet, amelyet vasárnap délután Nagyszombatban követte el a tót néppárt tömegei ellen. A tót néppárt ugyanis vasárnap délutánra nagyszabású népgyűlést hívott össze Nagyszombatba. A cseh hatóságok — tekintettel a feszült politikai atmoszférára, a gyűlés megtartását nem engedélyezték. A tót néppárt azonban ennek ellenére megakarta tartani a gyűlést, mire a hatóságok karhatalmat vettek igénybe. 600 idegen csendőr és rendőr szállta meg Nagyszombat városát, előzőleg azonban a cseh hatóságok a

falvakban kidobolták, hogy a népgyűlés elmarad. Ennek ellenére azonban vasárnap délután több ezer főnyi tömeg jelent meg a téren és Hlinkát akarta hallani. A csendőrpáncsnok közölte a vezetőkkel, hogy parancsa van arra, miszerint a gyűlés megtartását akadályozza meg. Amikor erről a tömeg tudomást vett,

kövekkel támadt a csendőrségre. A csendőrpáncsnok és a rendőrség páncsnoka erre szuronyrohamot vezényelt, és hozzákezdett a tér megtisztításához. Az összeütközésnek számos sebesültje volt és többórás harc után sikerült csak a tömeget szétszórni.

Összehíviák a nemzeti párt végrehajtó bizottságát

Mihalachén áll, vagy bukik most már a kormány

Bukarest, szeptember 26.
Mint ismeretes, a nemzeti parasztpárt végrehajtó bizottságát rövidesen összehívják. Ez a terv azonban már a calimanesi minisztertanács felmerült, de az akkori nehézségek miatt ezt elhalasztották. Ma már Vaida miniszterelnök az, aki ragaszkodik a bizottság összehívásához. A miniszterelnöknek ezzel kettős célja van. Egyrészt Mihalachet szolidaritásra akarja bírni a kormánnyal úgy a genfi egyezmény, mint az általános politi-

ka tekintetében, másrészt pedig Mihalachetől szabad kezet akar kapni úgy a Boila, mint a Maniu ügy elintézésére, amelyek az utóbbi időben jobban kiéleződtek, mint valaha.

Ezzel a kérdéssel kapcsolatban jólérsült politikai körök tudni vélik, hogy Mihalache Mirto mellett áll. A három nappal ez előtt lefolyt tárgyalások alkalmával Mihalache állítólag kijelentette Socol Aurelnak, hogy nem hajlandó Maniu vezérlete alatt tovább működni.

Heves földlökések Rómában

Róma, szeptember 26.
Ma reggel 4 óra 35 perckor az Abruzzo hegységben nagy földrengés volt. A földlökéseket Rómában is elég erősen érezték.

Az első jelentések számos halottról és sebesültről számolnak be, részletes jelentés azonban még nem érkezett.

Berlin parancsára sztrájkoltak a stájerországi bányászok

Letartóztatták a bánya igazgatóságát és vezetését

Bécs, szeptember 26.
Ismeretes, hogy a stájerországi bányászsztrájk miatt Dollfuss kancellár kormánybiztost állított a szénbányák élére, akit diktatórikus hatalommal ruházott fel. A kor-

mánybiztos a legszigorúbb vizsgálatot folytatta le az „Alpine” bányatársaság igazgatói és hivatalnokai ellen annak megállapítására, hogy nem terheli-e őket felelősség a sztrájk megszervezésében.

A lefolytatott vizsgálat szenzációs eredménnyel szolgált, amennyiben a vállalat mind a 24 igazgatósági tagja és negyven tisztviselőjét letartóztatták, a bányavállalat irodáit pedig lepecsételték.

A letartóztatások egész Ausztriában leirhatatlan izgalmat keltettek. A rendőrség egyelőre titokban tartja azoknak az igazgatósági tagoknak a nevét, akiket Bécsben tartóztattak le, de előre látható, hogy

tovább nagyszámú letartóztatások állnak küszöbön.

Az irodákban tartott házkutatás alkalmával rengeteg kompromittáló adatot találtak és ezekből megállapítható, hogy

a németországi nemzeti szocialisták szoros összeköttetést tartottak fenn a bányatársasággal, amely Ausztria legnagyobb iparvállalata.

A vizsgálat megállapította, hogy a bányászok sztrájkját a társaság hivatalnokai készítették elő.

Rablótámadás a tordai országun

Torda, szeptember 26.
Vakmerő rablótámadás történt tegnap este a Kolozsvár—tordai országun. Nyolc bandita, élükön Achim Gheorghe, volt kolozsvári szolgalegénygel megtámadta Demeter Zoltán és József borkereskedőket. A banditák tudomást szereztek arról hogy a két kereskedőtordan nagymennyiségű bort adott el és hogy sok pénz van náluk, ezért lesték meg őket az országun. A tolvajok revolverekkel támadtak a kereskedőkre, akik kétségbeesetten védekeztek és nagy nehezen sikerült is elmenekülniök a tolvajok elől, bár a verekezés során súlyos sérüléseket szenvedtek.

A rendőrség keresi a rablókat.

Nyugdíjhelyett — adóbonok

Nagyvárad, szeptember 26.
A nagyváradai pénzügyigazgatóságra ma sem érkezett meg a szeptemberi nyugdíjokról szóló kiutalás. Ehelyett azonban megérkezett a nyugdíjpenztár értesítése arról, hogy az 1932 évi nyugdíjhatárlékok adó-bonbon való kiegyenlítése megkezdődött és az erre vonatkozó kérvényeket már 20-ától kezdve elfogadják az összes pénzügyigazgatóságok adóhivatalok.

APRO HIRDETÉSEK

KOLOZSVÁRA szeptén reggel egy napra induló luxusautó egy utast elvinné. Cím a kiadóban.

JOBB munkás csizmadia segéd tervezetik. Baranyi, Gilányi ucca 12, hátsó rész. 403

KÜLVÁROSBA lakó nyári szezonmunkás intelligensebb középkorú iparosok könyvnyű munkával jó keresetre tehetnek szert. Jelentkezés Rimanóczy-ucca 3 szám emeleten 9—11 óra között. 404

ÜZLETI berendezés, komplett, bármilyen célnak megfelelő, pultokkal, álványokkal, üvegezett beosztással, elköltözés miatt eladó. Cím a kiadóban.

RECORDGÉPEN dolgozó leány hárnyakötéshez azonnal felvétetik. Szt. János-ucca 29-a. Baloghék. 398

ELSŐRENDÜEN főző mindenest jó bizonyítványokkal felveszek. Nyomda-ucca 4. szám. 395

KIFUTÓ fiut 14-től 16 évesig felveszek. Kun papírraktár Zöldfa-ucca 14. 397

RIKKANCSOT (újságárut) biztos napi 60 lej jövedelemmel felvesztünk az „Erdélyi Magyarorság” és a „Nagyvárad Friss Újság” árusítására. Jelentkezni a kiadóhivatalban FESTEKESE hordó eladó. Str. Avram Iancu 10.